СВОБОДА
LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА"

Рôкъ V. | Мт. Кармель, Па. Четвергъ 27-го Мая 1897. | Число 22.

Календарь.

МАЙ.		
27	Ч.	Пахомія великого
28	П.	Теодора, Вита
29	С.	Андрôніка, Юніи
30	Н.	6. СЛѢПОРОЖД. Теодота
31	П.	Патрикія еп.
1	В.	Талалея муч.
2	С.	Константина и Елены

Змѣстъ.

СПРАВЫ „СОЮЗА".

IV. КОНВЕНЦІЯ „СОЮЗА" въ Mayfield, Pa. вôдбуде ся зъ великою урочистостію.

БРАТЯ!

Подаємо вамъ всѣмъ до вѣдомости, що дня 8. червня вôдбуде ся головна IV. конвенція „Союза" въ Mayfield, Pa.

Порядокъ нарадъ конвенціи слѣдуючій:

Дня 8. червня о год. ½9 рано вôдбуде ся торжественный походъ черезъ мѣсто делеґатôвъ и всѣхъ братствъ, котрй возьмуть участь въ конвенціи до церкви, въ котрôй вôдслужить Службу Божу Впр. О. Ѳ. Обушкевичь, а вôдповѣдну до торжества проповѣдь выголосить О. Ив. Арданъ. По Сл. Божôй вôдправить ся панахида за всѣхъ помершихъ членôвъ „Союза" и за погибшихъ героѣвъ галичанъ за свободу при послѣдныхъ выборахъ.

О год. 11. рано отворить нарады вôдповѣдною пропромовою предсѣдатель „Союза" П. Иванъ Глова и тою промовою почнуть ся нарады „Союза" пôсля програмы голов. Выдѣлу.

О г. 1½ вôдбуде ся вспôльный обѣдъ для делеґатôвъ конвенціи, а о год. 3. продовжене нарадъ.

По скôнченю нарадъ вôдчитає О. Несторъ Дмитрôвъ: „Будучность Русинôвъ въ Канадѣ".

II. Часть концертова.

О год. 7. вôдбуде ся концертъ полученый зъ танцями. Славна банда зъ Олифантъ пôдъ проводомъ п. Ювеналя Обушкевича вôдограє найдобôрнѣйшй творы, а спѣвы и декламаціи доповнять цѣлôсть вечерка. — Молодѣжь охоча забавить ся танцями.

Щобъ наша конвенція вôдбулась такъ, якъ наше достоинство народне того вымагає, потреба, щобъ передовсѣмъ делеґаты, а вôдтакъ мѣсцевй и околичнй братства, якъ братство зъ Олифанту, зъ Симисонъ и др. взяли повну участь и звеличили наше народне свято такъ, якъ належить нашимъ Русинамъ въ Америцѣ обходити свое народне свято и такъ важну хвилю, якъ рôчна конвенція „Союза".

ЗаВыдѣлъ „Руско-Народного Союза"

Иванъ Глова
предсѣдатель.

О. М. Стефановичь
секретарь.

— Повѣдомляю интересованыхъ, що моя адреса слѣдуюча:

Rev. Nestor Dmytriw
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

За „Свободу" належить ся заплатити!

ВѢСТИ ЗЪ БРАЗИЛІИ.

Де-що про руску кольонію Прудентополісъ.

Теперь вже не прiймають Русинôвъ до Бразиліи. Послѣдныхъ, що приѣхали були до Параны ще на коштъ державы въ р. 1896 помѣстили коло мѣста Понта Гросса. До того мѣста треба ѣхати зъ Куритібы (столицѣ) 9 годинъ желѣзницею а вôдси на саму кольонію ще є добрый день дуже лихои дороги возомъ середъ вôдвѣчныхъ лѣсôвъ. Кольонія галицкихъ Русинôвъ называє ся „Nova Galicia". Ту мали нашй люде зъ початку ще гôршу „галицію" якъ въ старôй „ґаліціи". Народу зъѣхало ся тьма — самй Русины и трошки латинникôвъ говорячихъ по руски — а урядъ не мавъ тôлько грошей, абы то всьо прокормити и вымѣрити имъ грунтъ чи властиво лѣсъ. До того ще урядники бразилійскй страшнй злодѣѣ и дуже лѣнивй, то деякй нашй люде чекали и по роцѣ на вымѣрене „шакрôвъ".

Въ грудни 1896 р. звидѣвъ сю кольонію австрійскій консуль зъ Куритібы п. Поль. Вôнъ говорить и по нашому, бо є буковинскій Нѣмець, тому якъ довѣдавъ ся вôдъ людей про злй порядки въ урядѣ, скаржився на то до начальника, але чи то богато поможе — не знати. Все таки вже вымѣрили всѣмъ грунты.

Вôдъ 27. цвѣтня до грудня 1896 р. осѣло на сѣй кольоніи **6,200** осôбъ (Русинôвъ) т. є. тысячу двѣста родинъ. Зъ початку була страшна бѣда и безголовє. До 26. грудня умерло 62 людей старшихъ и 387 дѣтей, особливо найменьшихъ.

— Кольонія та займає квадратъ, пять миль широкій и довгій. Въ лѣсѣ поробленй стежки — колись дороги — и що 200 метрôвъ є хата осадника. Пай (льотъ) має 40 нашихъ морґôвъ (25 гектарôвъ). Въ серединѣ тыхъ улиць є нѣбы мѣсто: урядъ, склепы. Найблисшй льоты захопили тутейшй богачи. Деякй зъ найдальшихъ улиць покинули свои льоты, бо въ браку комунікаціи не можуть жити такъ далеко вôдъ осередка. Тй кочують въ шалашахъ зъ бамбусу и пальмового листя, разомъ зъ тыми, що ще були не достали льотôвъ. Мѣжь ними страшна нужда. Ратують ся зарôбками коло дорôгъ на кольоніи, якъ и всѣ кольоністы, але тй зарôбки не великй и то на квітки до склепу. Также збирають по лѣсахъ листє гербаты „herva mate" и продають до фабрики. Тяжко бѣдуючи, чекають лѣпшихъ часôвъ. Хаты побудували собѣ нужденнй, якъ бы якй цигане, хоть ту повно всѣлякого дерева (аравкаріи, имбуи и т. д.) То здає ся винна тому и недбалôсть. Сплять на сухôмъ листю, по кôлька душь на купѣ, въ задусѣ въ своихъ курникахъ. Въ тыхъ нужденныхъ хатахъ найбôльше хорують.

Тй, що достали найдавнѣйше льоты, загосподаровують ся по трохи; палять лѣсъ и садять бульбу, кукурудзу, жито, фасолю чорну и т. д., але ще уплыне по оденъ мѣсяць нѣмъ дождуть ся лѣпшого початкового господарства. На свѣжихъ кольоніяхъ панує бѣда черезъ два-три роки, або й довше. Прудентополісъ то найсвѣжѣйша руска кольонія въ Паранѣ. — Въ Rio Claro, Santa Barbara, Lucena є вже кольоністы нашй по кôлька лѣтъ — и они певно опишуть въ „Свободѣ" якъ они бѣдували и якъ теперь ще газдують.

Въ Прудентополісъ воздухъ добрый. Морозу нема въ зимѣ, але и не є занадто горячо. Въ жнива мало що горячійше якъ въ Галичинѣ въ жнива. Жнива першй є ту въ грудни. Збôже родить ся наше, такъ само ярина и овочи полудневыхъ краѣвъ, але виноградъ садять лишь Италіяне, нашй ще нѣ! Клімать є ту для того умѣрковано теплый, бо ту є высочина на 1000 метрôвъ надъ поверхнею моря. 20 миль на пôвнôчь вôдси вже родить ся кава, бо тамъ низшій край и теплѣйше.

Въ сѣй кольоніи бувъ зъ початку рускій священникъ о. Антоній Михалевичь зъ Бучача, що приѣхавъ бувъ разомъ зъ еміґрантами зъ Галичины, але ему епископъ лат. зъ Куритібы не позволивъ осѣсти на кольоніи а казавъ осѣсти ту о. Никонови Роздольскому зъ Острова, котрого прислав бувъ кардиналъ Сембратовичь зъ призначенемъ до давнѣйшои рускои осады Rio Claro. Очевидно, що тяжко було бы удержати людямъ двохъ священникôвъ въ однôй кольоніи и то тогды, коли ще самй люде не достали були грунту и жили лише зъ зарôбкôвъ коло дорôгъ.

О. Михалевичь мусѣвъ вертати назадъ до краю, бо ему не позволивъ епископъ куритібскій справляти функціи пароха — зъ причинъ політичныхъ и для браку порученя вôдъ кардинала Сембратовича. — О. Роздольскій перенѣсъ ся на кольонію Rio Claro, де є также дуже богато Русинôвъ и то вже давнѣйше осѣлыхъ. — Треба бы теперь погадати вже и для Прудентополісъ о руского священника и то конче. Така маса народу не може обôйти ся безъ священника и чей вже зможе дати ему яке-таке удержанє. На однôй великôй рускôй осадѣ въ Aqua Amarella (коло Люцены) править вже вôдъ року якійсь штудерный швабъ-лютеръ, що умѣе по руски — богослужене, похороны и т. п. для кôлькасотъ тамошныхъ родинъ рускихъ... и має зъ того добрый заробокъ.

Поки-що, нѣмъ буде бôльше рускихъ священникôвъ въ Бразиліи, повиненъ о. Роздольскій поѣхати хоть по-разу до Прудентополісъ, до С. Барбара, Люцены, Аґва Амарелля, Кастеліяно (недалеко моря пôдъ горами), до осады пôдъ Курітібою и до свѣжои рускои осады Jangada (Жанґада) коло Porto Uniao за рѣкою I-guassu. Вôнъ повиненъ лучити всѣхъ тамошныхъ Русинôвъ въ одну громаду.

Любомiръ Р—скій.

На сироты по убитыхъ галицкихъ выборцяхъ зложили:

Зъ Mt. Carmel, Pa.
Михаилъ Гальковичь $1.00

ЧИТАЙТЕ!

Вже дуже мало есть у насъ на складѣ Календарôвъ „Союза". Хто хоче мати ту прекрасну книгу — най пришле **55** цнт. на адресу:
Mr. Michael Fekula
Mt. Carmel, Pa.

Въ редакціи „Свободы" можуть достати Всч. ОО. Духовнй по 1 цнт. за еґземпляръ:
1) Extractus matriculæ copulatorum,
2) Extractus matriculæ baptisatorum,
3) Extractus matriculæ defunctorum.

МЫ НЕ ПРОПАДЕМЪ!

Що нашъ рускій народъ, той котрого нужда и паньска господарка выгнали зъ батькôвскои скибы за сине море шукати для себе краснои долѣ не загибає, а напротивъ зъ кождымъ майже днемъ стрясає зъ себе тй останки невôльництва и темноты, котрй марою якъ одинока спадщина приволѣклись за нимъ зъ старого краю — служать намъ доказъ того чимало листôвъ якй мы одержали вôдъ Америк... Русинôвъ по поводу нещасныхъ выборôвъ въ Галичинѣ. Въ усѣхъ тыхъ письмахъ до насъ, вѣе неложне спôвчутє до рôдныхъ братôвъ въ краю а слушне обуренє и протестъ противъ насильствъ паньскихъ голодранцѣвъ, заподѣяныхъ нашимъ рускимъ хлопамъ. — Ось одинъ листъ молодого канадійского Русина:

Winnipeg, Manitoba 3. Мая 1897.

Почтенна Редакціо!

Читаючи въ „Свободѣ" про галицкй выборы мене такъ тронуло до серця, що я читаючи, окропивъ слезами ту дорогу вѣсть. Та самъ я не знаю чого я плакавъ, чи зъ горя чи утѣхи; менѣ було жаль побитыхъ братôвъ — а плачь вдовицъ та сиротъ причувавъ ся мнѣ, неначебъ говорили: якъ мы теперь безъ батька будемо жити середъ такои нужды! Дальше въ очахъ стала менѣ громада братôвъ селянъ, котрй тужать надъ убитыми, грозячи пôмстою, що въ десятеро пролѣє шляхотскои крови, та що вже довше не хотять ... паньскими рабами. Въ сихъ мріяхъ и въ менѣ взбудилась холодна кровь! Я радъ бувъ полинути до родинно-

(Продовжене на другôй сторонѣ.)

6

КАНАДІЙСКА РУСЬ.

Подорожнй вспомины
Нестора Дмитрова.
(Дальше).

ALBERTA.
Edmonton — Edna.

На другій день раненько выѣхали мы въ дальшу дорогу и по дорозѣ вступили до фармера-англика на снѣданє. Цѣкавый Англикъ ставъ выпытувати ся мене, куды я ѣду. Якъ я ему сказавъ, що до Русинôвъ въ околици Едны — вôнъ розсмѣявъ ся и сказавъ: „Я знаю тыхъ людей — они приходили до мене просити хлѣба". До чорта — и зновь жебранина!

На почтѣ въ Еднѣ подыбавъ я кôлькохъ нашихъ мужикôвъ, що прiйшли були за листами. Они, розумѣє ся, втѣшили ся, що будуть ѣсти свячену пасху и провадили мене 1½ милѣ до Михайла Мельника зъ Небылова, де я мавъ замешкати. — Сей чоловѣкъ газдує ту вже 3-ый рôкъ. Має вôнъ порядну хату зъ пôдлогою, гонтами побиту, шпихлѣръ — въ шпихлѣри повно всякого збôжа и бѣлои муки, стайню, пару прекрасныхъ молодыхъ коней въ вартости 400 зр., три коровы, пару величезныхъ волôвъ, пять штукъ ялôвнику и кôлькоро свиней. Двохъ другихъ его братôвъ — Федоръ и Никола мають ся рôвножь добре, якъ также и всѣ прочй фармеры, що 3. рôкъ сидять на фармахъ. Они позаоровали вже по 35 и бôльше акрôвъ.

Еще того самого дня оглянувъ я фармы всѣхъ старшихъ фармерôвъ и удавъ ся до школы, котру теперь будують, щобъ приготовити все потрѣбне до Богослуженя. На Воскресеніе раненько зъѣхали ся нашй фармеры то кôньми, то волами зъ товстыми пасхами до школы, де вôдправивъ я Богослужене. Якъ малй дѣти плакали всѣ хоромъ, коли заспѣвано „Христосъ воскресе". По Сл. Б., по посвященю пасхи, розъѣхали ся домôвъ, а вôдтакъ зôбрали ся всѣ на вечѣрню и передъ школою завела ся весела розмова на тематъ празнованя Святъ Вел. въ старôмъ краю, а въ Канадѣ. Народъ горнувъ ся до мене зъ неуданою, щирою вдячностію и зô слезами въ очахъ дяковали — бо кажуть, пань-отче, та-жь мы вже 2 роки, якъ дикй звѣры сидѣли въ своихъ будахъ на Великдень и слезами зрошували несвячену пасху. Я мусѣвъ утѣкати до школы, щобъ вôдслужити вечѣрню, бо не мôгъ-емь самъ вздержатись вôдъ слѣзъ. Въ Свѣтлый Понедѣлокъ вôдслуживъ я опять Богослужене въ школѣ и вечѣрню, а вô Второкъ на всхôднôмъ кôнци кольоніи, въ хатѣ ч. Ивана Галькова, зъ Горожанны малои пов. Городокъ. Черезъ тыхъ 3 дни высповѣдалось 159 людей и окрестивъ-емь и мпропомазовавъ 25 дѣтей. Въ середу и въ четверъ вôдвѣдавъ-емь фармерôвъ на захôднôй части недалеко рѣки Saskatchewan, а въ пятницю въ захôднôй части — почавши вôдъ ч. Ивана Даньчука зъ Борщѣвского повѣта. Въ Недѣлю, по Богослуженю вôдбуло ся торжество благословенія першого руского цвинтаря въ Канадѣ и рôвно-жь поставилисмо крестъ на памятку свободы. Выбрано также комітетъ, котрый має ся заняти по жнивахъ будовою церкви и помешканя для будучого священника.

* * *

Кольонія та руска высунена найдальше на пôвнôчь зô всѣхъ рускихъ кольоній, якй де находять ся на свѣтѣ. Люде нашй, котрыхъ за мого побуту було 75 родинъ, роскиненй по слѣдуючихъ тавншипахъ: 55 X 18, 56 X 18, 56 X 19, 56 X 20, 57 X 18, 57 X 19, 57 X 20. Просторонь вôдъ всходу на заходъ займає 12 миль — то значить, вôдъ Костя Немирского до Ивана Домбровского зъ Красного, пов. Золочôвъ.

Нашихъ фармерôвъ я подѣлю на 4 части пôсля часу ихъ прибутя. 1) Найстаршй фармеры зъ села Небылôвъ, пов. Стрый. Оденъ зъ нихъ Никола Тышковскій вже 5. рôкъ газдує, а прочихъ 9, 3 роки якъ заѣхали; майже всѣ они зъ Небылова.

2) Середущй, якъ Иванъ Дубровскій зъ Красного, Илько Сенетовичь и его зять Тимякъ зъ Глинянъ, зъ Полюхова Федько и Петро Кинаши и др.

3) Транспортъ кôльканайцяти родинъ; котрый прiйшовъ пôдъ проводомъ Вол. Олеськова переважно зъ Борщѣвского повѣту и

4) тй, що поприходили въ зимѣ сего року, або и въ послѣднôмъ мѣсяци.

Понеже годѣ менѣ ту вычисляти зъ осôбна кождого станъ маєтковый, я возьму середно заможного фармера и выкажу на зовсѣмъ достовѣрныхъ даныхъ, о скôлько нашъ чоловѣкъ мôгъ розробити ся за несповна три роки свого господарованя въ околицѣ Едны.

Василь Фенкикъ зъ Небылова привѣзъ до Winnipeg готôвкою 450 дол. Купивъ заразъ таки въ Winnipeg 3 конѣ (оденъ заразъ згинувъ) 2 коровы, 3 телятъ, вôзъ, плугъ, бороны, кухню, муки и др. рѣчи, а прiйшовши на мѣсце мавъ всего 27 дол. Вôнъ приѣхавъ позною весною, отже нѣчого не засѣвавъ. Другои весны заоравъ 8 акрôвъ. Пшеницѣ высѣявъ 10 бушлѣвъ — вродило ся 85 бушлѣвъ, вôвса высѣявъ 5 бушлѣвъ — вродило ся 44, картофлѣвъ посадивъ 12 бушлѣвъ — має 120. Вôдтакъ посадивъ капусту, тютюнь и др. Пшеницю мавъ до новои, посѣявъ и еще троха продавъ.

Третои весны заоравъ 20 акрôвъ — высѣявъ пшеницѣ 24 бушлѣвъ — мавъ 365 бушлѣвъ. Зъ того продавъ 300 бушлѣвъ по цѣнѣ 60, 57 и 55 цнт. Жита посѣявъ 1 ґальонъ — вродило ся 8 бушлѣвъ. На 5 акрахъ высѣявъ 21 бушлѣвъ вôвса — вродило ся 220 бушлѣвъ. Зъ того продавъ 50 бушлѣвъ по 22 цнт. Ячменю высѣявъ 1 бушель, вродило ся 15 бушлѣвъ; бульбъ зъ ... бушлѣвъ було 220 бушл. Гороху зъ 3. лѣтрôвъ було 3 бушлѣ. Капусты продавъ за 3 доляры. На его подвôрю есть 4 коровы, 4 телятъ, трое коней, безроги. Продавъ вже пару бычкôвъ за 44 дол. Выбудовавъ хату, стайню, шпихлѣръ и обгородивъ фарму. Треба ту еще запримѣтити, що сей газда хоровавъ цѣле минувше лѣто, платив робôтника, дальше — кôнь втѣкъ ему въ саму орку, отже не було чимъ орати. ... бувбы образокъ старшихъ нашихъ фармерôвъ, ... то людей, котрй походять зъ гôръ — господарки не дуже розумѣють и коло коней починають учити ся ходити.

Возьмѣмъ теперь на увагу чоловѣка, котрый походить зъ села Красне, пов. Золочѣвского и засѣвъ ту 2 роки тому. Понеже случайно я знаю дуже добре вôдносины економічнй въ тôмъ селѣ — я знаю яка тамъ земля, яке поле и т. д. тожь легко буде менѣ вывести консеквенцію, чи Иван-

„SVOBODA"
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken.

Published at Mt. CARMEL, PA. of each week by the „SVOBODA" Publishing Co.

ADVERTISING RATES:

One inch per annum..	$ 20.00
„ „ Six months	12.00
„ „ three „	7.00

All comunications should be addressed to:

„Svoboda"
PRINTING OFFICE
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна	2.00
До старого краю.......	3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
То „SVOBODA"
PRINTING OFFICE
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТИЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

УВАГА.

Хотячи приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. George Chylak
OLYPHANT, PA.

И увѣдомити секретара пôдъ адресою.

Rev. N. Stefanowicz
715 Carson str.
S. S. PITTSBURG, PA.

(продолжене зъ стороны першои.)

го краю, та и себе вôддати на оффяру, але щобъ бодай одного людоѣда потягнути за собою въ гробъ. Въ сѣмъ я и зрадѣвъ, що мои Братя, котрыхъ то паны уважають за худобу, стали якъ иншй народы въ оборонѣ своихъ правъ и смѣло наставляли свои груди, не лякаючись страшнои смерти.

Такй гадки и до нынѣ непокоили мене, хоть не можу бути тамъ въ краю и вôдкрыти ихъ своимъ Братямъ, то бодай высказую ихъ Пов. Редакторови „Свободы". Тожъ и бачите на силу (бо не посѣдаю нй наукъ нй здôбности) написавъ-емъ (по щирому серцю) стишокъ „До Братôвъ Галичанъ". Але чи здôбнй сй стишки? Чи годнй, щобъ ихъ Пов. Редакція помѣстила у „Свободѣ"? Сего я негоденъ осудити . . . . .

До братôвъ Галичанъ.

Гôрко то (рана на вôльнôй земли,
Про рôднѣ читати,
Про рôднихъ братôвъ, що то за волю
Въ выборахъ мусять конати...

Що потекла кровь на рôднôй земници
Що за волю, за правду, за рôдни права.
Що розлялась кровь и нѣхто не бачить.
Хоть у всѣхъ людей кровь людска одна!

Розлялась кровь завзятыхъ героѣвъ,
Що хтѣли селянамъ дорогу вказать,
Розлялась тыхъ, що люблять свôй нарôдъ
И своихъ братôвъ ради-бъ роскувать.

Розлялась тыхъ, що не хотѣли рабами бути
И панькои ласки дожидати,
Розлялась тыхъ, що свѣтъ пôзнали
И людми якъ люде хтѣли-бъ ся звати.

Розлялась тыхъ, що терплять недолю,
Що въѣлось имъ ярмо до кости,
Розлялась тыхъ, що вже не могли
Терпѣти дальше панькои злости.

Розлялась тыхъ, що вѣрни цареви,
Що рôдныхъ сынôвъ въ жовнѣры везуть.
Розлялась тыхъ, що кормлять неробôвъ
А за податки остатнє несуть'...

Розлялась кровь вѣрныхъ сынôвъ Руси,
Що люблять землицю матѣрну свою,
За котру й дѣды зъ ворогами бились
И кровою облили кождую стопу...

Ой проллялось крови не мало на Руси!
Неразъ потекла рѣками —
Але ще бôльше ворогôвъ лягло,
Що хтѣли буть для Руси катами.

Бо кровь не вода, кровь о пôмсту кличе,
А злыхъ людей зла судьба чекає,
Якъ Польща збыточна блукає по свѣтѣ,
А такъ и Турокъ єсть що вже сконає.

Тожъ и свѣжа кровь дороги братя
Нехай у душу ворогамъ загляне,
Розлялась кровь, най ще розлѣєсь
А певно ворога въ насъ не стане!

А тогды велика родина зôйде ся
Въ рочницю полеглыхъ героѣвъ,
И спомяне тыхъ смѣлыхъ людей,
Що за ихъ волю въ гробѣ вôдъ набоѣвъ.

И кожда громадка въ день смерти героя
У церкви душу его помяне,
И кожде дѣвча що-року свѣжій
На гробъ героя вѣнець уплете.

И во вѣкъ вѣки гробъ яснѣти буде —
А батько скаже до своихъ сынôвъ:
Надъ нимъ на кладбищи гробъ ся зеленѣє
Той полягъ за волю семіи и братôвъ...

Юрій Сиротюкъ.

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

(ДОПИСЬ).

Дѣвоцке братство въ Jersey City, N. J.

Дня 16. с. м. вôдбувъ ся тутъ заповѣдженый мітингъ въ домѣ ч. П. Ступиньского пôдъ ч. 42 Green str. — Дѣвчатъ зôбралось небогато, понеже одни вступили ся, якъ то зъ початку, а другихъ знову вôдмовлявъ де--хто вôдъ вступленя до того братства. Есть однакъ надѣя, що чимъ разъ дальше буде лѣпше. Братство тое достало назву таку, якъ то було говорено еще на Воскресенiє: „Сестричне братство им. св. рôвноапостольнои княгинѣ Ольги". Ухвалено платити мѣсячну вкладку по 25 центôвъ, за що будесь выплачувати по два и пôвъ доляра тыждневои запомоги въ разъ хоробы. Борони Боже чіеи смерти кожда сестра має зложити по долярови на розходы похоронні, але то розумѣє ся буде лишь такъ довго, поки не буде каса больша такъ, що зъ касы посмертне буде можна выплачувати. Мітинґи будуть вôдбуватись кождого мѣсяця по 16-тôмъ въ недѣлю, въ Jersey City, N. J., 42 Green str. Що до вступного, то доси брали лишь по 25 центôвъ, що робить разомъ зъ мѣсячнымъ лишь 50 центôвъ. За тй самй грошѣ може приступити до того братства кожда дѣвчина або жена, если зголосить ся до предсѣдателя, або секретаря передъ слѣдуючимъ мѣсячнымъ мітинґомъ. По слѣдуючôмъ мѣсячнôмъ мітинґу, котрый вôдбуде ся въ Червню въ Недѣлю по 16., вступне буде пôднесене на 75 центôвъ, а може и доляра. — До сего часу приступило 17 членôвъ. Имена ихъ суть слѣдуючй:

Васильчакъ Анна; Феценко Параска; Феценко Ксеня; Демчко Текля; Вахновска Параска; Хованець Єфроска; Геренчакъ Євка; Ґойдичь Марія; Симочко Анастазія; Симочко Зофія; Корѣнъ Теодозія; Курыла Анна; Ступинска Марія; Ступинска Євка; Симочко Макрина; КвапъАгафія; Смерекъ Александра; Сиротякъ Викторія; Забавска Катерина; Смерекъ Александра; Корѣнь Параска; Клапъ Агафія; Жила Евка; Даньковска Агафія; Даньковска Анна; Вахновска Евфимія; Ромцьо Евфимія; Ворона Матрона; Цѣслякъ Параскевія; Цѣслякъ Анна; Ванатъ Анастазія; Ванатъ Марія Ч. 1.; Ванатъ Марія Ч. 2; Гловацка Анна.

Кожда зъ нихъ, що вже приступили достала осôбну книжочку, въ котру записувати ся будуть всѣ грошѣ вплачуванй до касы. — На послѣднôмъ мітингу выбрано також на початокъ слѣдуючихъ урядниковъ: ч. Павло Ступинскій предсѣдатель и касієръ; ч. Иванъ Арданъ секретарь; ч. Марія Ступинска опѣкунка хорыхъ.

На слѣдуючомъ мѣсячнôмъ мітингу будуть не лишь вôдбиратись грошѣ, але будуть також радитись о статутахъ, вôдзнакахъ и другихъ важныхъ рѣчахъ, для того просимо, щобы всѣ дотеперѣшнй члены, якъ и тй що думають допера вступити громадно на той день зôйшли ся. Також запрашаємо всѣ дѣвчата и жены зъ Jersey City, Ню-Йорку, Брукляна, Нюарку и околицъ, щобы вступали до нашого братства и забезпечувались черезъ тое на выпадокъ хоробы и смерти, якъ то ся водить помѣжъ другими людьми.

Дописи зъ рôдного краю.

I. Галицкій выборы до Рады Державнои въ р. 1897.

Галицкй выборы вже стали пословицею не тôлько въ инчыхъ провінціяхъ Австріи, а й у сусѣднихъ державахъ, якъ одна зъ проявъ зъ польскои господарки въ Галичинѣ. Але сегорôчнй выборы до вѣденьской Державнои Рады вартй того, абы про нихъ дôзнавъ ся широкій цівілізованый свѣтъ, особливо вôльнй Сполученй Державы Пôвнôчнои Америки, де найбôльше нашихъ Русинôвъ найшли собѣ гôдне пристановище вôдъ тои польскои господарки. Остатнй галицкй выборы покажуть цівілізованому свѣтови сю господарку въ правдивôмъ свѣтлѣ; переконають, що вона ще гôрша вôдъ угорскои та россійскои господарки въ руско-украинскихъ земляхъ, а може рôвнатись хиба румунско--нѣмецкôй господарцѣ въ руской части Буковины, и пояснять, чому якъ разъ изъ Галичины остатнымъ часомъ рускй люде еміґрують найбôльше, и не тôлько въ Сполученй Державы та Канаду, але й у дикй стороны Бразиліи, на неминучу загибель!...

Грунтъ для подѣй пôдчасъ остатныхъ выборôвъ у Галичинѣ пôдготовивъ найбôльше самъ теперѣшный міністеръ--президентъ Австріи — гр. Каземіръ Бадені. Вôнъ передъ тымъ бувъ намѣстникомъ Галичины и своимъ бутно--шляхецкимъ та хитрымъ поступованємъ довѣвъ польско--шляхецку господарку до абсурда, чимъ озлобивъ и найпомѣркованѣйшй елементы и знявъ опозицію проти польско-шляхоцкои господарки до нечуваныхъ перше розмѣрôвъ.

Въ р. 1889 галицкимъ Русинамъ удало ся зъєдинеными силами выбрати до галицкого сойму кôльканацять своихъ пословъ усѣхъ партій — москвофілôвъ, народовцѣвъ и радикалôвъ, котрй про те солідарно поборювали шляхецко-польску господарку въ Галичинѣ и робили польской бôльшости чимало клопотôвъ. Тй всѣ рускй послы боронили солідарно интересы галицко--рускои масы, бо Русины не мають своихъ высшихъ верстовъ — панôвъ, капіталістôвъ и т. и. Нація ихъ — демосъ (людъ). Гр. Бадені першимъ дѣломъ постаравъ ся розбити ту солідарность. Вôнъ наобѣцявъ народовцямъ — проводникъ котрыхъ проф. Романчукъ бувъ заразомъ головою зъєдиненого руского клюбу — чимало уступокъ въ ихъ корысть и спонукавъ Романчука до вѣрнопôдданчои заявы, въ листопадѣ 1890 року, безъ порозумѣня зъ бôльшостю соймовыхъ товаришѣвъ, и до переходу на бôкъ правительства, т. е. въ першôй лініи самого Баденього. Натурально, що сей поступокъ д. Романчука обуривъ радикалôвъ и москвофілôвъ и пхнувъ ихъ у крайню опозицію и противъ правительству и партіи Романчука, тай розбивъ рускій клюбъ, цѣль баденівскихъ заходôвъ.

Для поясненя ситуаціи, треба завважати, що радикалы и москвофілы зробили се зъ рôжныхъ поводôвъ. Москвофілы, котрй вôдъ часу революціи въ р. 1848 мали перевагу въ краю и завсе були австрійскою правительственною партією, вразили ся теперь тымъ, що вѣденьске правительство обминуло ихъ и вôддавши справу въ руки своеи польскои філіи, зробило правительственною партією народовцѣвъ, — національно ихъ ворогôвъ, бо москвофілы нашй стоять за тотожнôсть Русинôвъ и Москалѣвъ, бажають запанованя въ руско-украинской літературѣ россійскои літературнои мовы и т. и., а народовцѣ стоять за вôдрубнôсть Русинôвъ—Украинцѣвъ вôдъ Москалѣвъ (Россіянъ), якъ и вôдъ Полякôвъ, а кладуть въ основу своеи працѣ — народну мову, котрою говорять масы руско-украинскихъ мужикôвъ у Россіи и Австро-Угорщинѣ, въ импонуючому числѣ поверхъ 20 міліонôвъ и котра рôдна и рôвно понятна усѣмъ тымъ масамъ, є дѣйстно могучою пôдоймою народнои просвѣты середъ малорусôвъ. Радикалы въ національному взглядѣ вôдъ разу стали на тôмъ самôмъ грунтѣ, що народовцѣ, тôлько посунули ся далеко далѣ, бо поклали въ основу своеи дѣяльности интересы мужицкихъ масъ, задумавши зъорганізувати ихъ въ правно--соціяльну партію зъ выразнымъ соціялістичнымъ вôдтѣнкомъ, и съ того становиска выступилй були и проти Романчука и тымъ бôльше проти Баденього. Позаякъ переходъ народовцѣвъ на бôкъ правительства значивъ покиненє ними мужицкихъ масъ и ихъ интересôвъ и сподѣванє добра для нихъ выключно зъ ласки правительства, то радикалы тымъ завзятѣще кинули ся будити и организувати масы, вѣчами и т. п., выступаючи при тôмъ и проти москвофілôвъ (головно попôвъ), котрй имъ перешкоджали въ тôмъ по селахъ, бо и самй нѣколи не стояли щиро и рѣшучо за интересами мужицкими и навѣть ихъ не розумѣли и не вмѣли пôдносити.

Але гр. Бадені по просту ошукавъ Ромамчука и его партію и черезъ те, въ р. 1893 и вона пôшла въ крайню опозицію, зрештою и еи зъумѣвъ розбити и частина еи зъ д. Ол. Барвѣнскимъ и Вахнянином на передѣ лишила ся при Баденѣмъ.

Въ р. 1895 Бадені перевѣвъ выборы до галицкого сойму такъ енерґічно, що зъ москвофілôвъ и Романчукôвъ не выйшовъ анѣ одинъ посолъ; тôлько радикалы здобули собѣ два мандаты — хлопôвъ Ст. Новаковского въ Перемышчинѣ и Остапчука въ Збаражчинѣ, до котрыхъ приставъ и посолъ изъ третього радикального повѣту коломыйского Д-ръ Окуневскій, що и перше игравъ у соймѣ ролю радикала. Зъ Русинôвъ було выбраныхъ еще колька сервілістôвъ, мѣжь ними и Барвѣнскій тай Вахнянинъ. Натомѣсць до сойму ввôйшло кôльканацять опозицій--ныхъ послôвъ изъ за хôднои частины Галичины, членôвъ т. зв. людовои партіи, що основала ся на взôръ рускои радикальнои и розвила ся сильно, дякуючи загально звѣстнôй завзятости мазурскихъ мужикôвъ супроти шляхты, котру они р. 1846 навѣть вырѣзали були, але и безъоглядности Баденього, котрый и на польскій мужицкій рухъ кинувъ ся бувъ зъ усею скаженосю польского магната. Польскй селяне выборонили собѣ мандаты середъ страшенпои прессіи польскои шляхецкои партіи, котрôй Бадені вôддавъ бувъ на услуги цѣлу адміністраційну машину краю.

Роля, яку вôдогравъ Бадені пôдчасъ выборôвъ до сойму 1895 р. у всхôднôй руской частинѣ Галичины, розъюшила Русинôвъ до крайности и якъ разъ после сего акту, австрійскій цѣсарь Фр. Іосифъ поповнивъ ту крайню безтактовность, що покликавъ того чоловѣка на мѣсце міністеръ--президента, спасати Австрію вôдъ опозиційныхъ елементôвъ. Русины не найшовши въ краю справедливости противъ вопіющихъ выборчихъ надужитъ, выслали до цѣсаря въ Вѣдень депутацію, кôлькасотъ мужикôвъ и интелігенціи. Цѣсарь на силу допустивъ депутацію вôдъ тои депутаціи и по рецептѣ Баденього сказавъ ѣй таке: по якого бѣса васъ тутъ тôлько приѣхало?! шкода було грошей и заходу. А вы, панъ-отцѣ, замѣсть ѣхати сюды, повинните були привитати у Львовѣ новоименованого кардинала Русина Сембратовича, що въѣздивъ у Львôвъ яко кардиналъ саме тодѣ, коли депутація выѣздила. Не досыть вамъ тои моеи ласки? Зрештою, по вашôй жалобѣ буде зроблене слѣдство, и якъ що стало ся незаконного пôдчасъ выборôвъ, виннй будуть покаранй. Забирайте ся! якъ джентльменъ, вôнъ сказавъ трохи деликатнѣще: (Adieu meine Herrn!)

(Дальше буде).

Домбровскій бôльше бувъ бы доробивъ ся въ Краснôмъ за 2 роки, чи въ Канадѣ. Иванъ Домбровскій привѣзъ до Winnipeg 400 дол. Въ першôй веснѣ заоравъ 4 акры на пшеницю — высѣявъ 8 бушл. — вродило ся 106, а на другихъ 4 акрахъ посѣявъ: ячмѣнь, овесъ, жито и др. — Въ другôй веснѣ заоравъ вже 15 акрôвъ — высѣявъ 14 бушлѣвъ пшеницѣ, 10 вôвса, 6 ячменю и 12 бушлѣвъ бульбъ посадивъ. Зъ худобы купивъ 2 конѣ, корову въ телятк омъ. Теперь докупивъ одного коня, отже має 4 коней, двѣ коровы, 2 телятъ и пару безрогъ. — Хата у него фармерска, практична, але чистенька, харна — заразъ пôзнати, що се чоловѣкъ зъ пшеничного хлѣба, якъ называють Краснянцѣвъ. Сей чоловѣкъ зô своєю интелліґенціею и завзятостію до працѣ бувъ бы нынѣ вже далеко лѣпше стоявъ вôдъ всѣхъ прочихъ, але лучилось єму тяжке горе — жена померла и лишила его зъ 5 малыми дѣтьми. Зъ двома старшими дѣвчатками, (найстарша 10 лѣтъ) газдує Иванъ. А також годѣ и того не згадати, що сей чоловѣкъ вже на третôй фармѣ, а на кождôй попереднôй будовавъ будынки и робивъ въ поли. Въ Краснôмъ бувъ бы Иванъ мавъ пару коней и корову на воловодѣ бувъ бы водивъ на пашу. Приходить теперь зъ черги пересѣчный газда зъ транспорту Олеськова.

Иванъ Лакуста, зô Снятинщины, привѣсъ зъ собою 400 дол. Купивъ волы, 2 коровы, двоє телятъ, 7 овець. Має до спôлки зъ другимъ плугъ и вôзъ. На корчунку заоравъ 8 акрôвъ — посѣявъ пшеницю, овесъ, жито и др. Поставивъ собѣ хату и стайню. Не стало сему чоловѣкови пшеницѣ и вôвса на засѣвъ — отже бере вôнъ корову, веде до заможного нашого старого фармера и вымѣнює въ той способъ: За корову дôставъ готôвкою 10 дол., 14 бушлѣвъ вôвса, 16 бушлѣвъ пшеницѣ и ½ шкôры зъ вола вже выправленои. Отъ въ такій способъ вôдбувають ся купна и продажи на мѣсци. — Про тыхъ бѣдныхъ безсребренникôвъ, котрй вайшли ту по транспортѣ Олеськова и еще нынѣ приходять годѣ що сказати, бо они еще нѣчого не встигли зробити. Ввагалѣ транспортъ Олеськова найлѣпше представляє ся пôдъ кождымъ взглядомъ.

Для цѣкавости, а може и для науки я возьму еще два примѣры. Возьму пôдъ розвагу найстаршого фармера зъ его добуткомъ за 5 лѣтъ — и найзаможнѣйшого фармера зъ транспорту д-ра Олеськова, котрый 22. мая 1896 осѣвъ на фармѣ. Найстаршій фармеръ Никола Тишкевкій зъ Небылова, принѣсъ зъ собою 400 дол, Треба зъ горы зазначити, що се чоловѣкъ вже старшій и неписьменный. — Заоравъ вже 35 акрôвъ. Має пару коней, пару волôвъ, 4 бычки, 4 коровы и 6. ялôвнику. Хата мизерна, шпихлѣръ, стайня, знаряды господарскй и старосвѣцка жнивярка за 25 дол. Зъ одежи еще нѣчого не купивъ — постолы, сѣрачина — довге волосє намащене масломъ.

Кость Немирскій зъ Бѣлча золотого пов. Борщѣвского — прійшовъ 22. мая 1896. Чоловѣкъ се въ середнôмъ вѣцѣ, письменный, бувавъ въ Россіи и въ Бесарабіи на зарôбкахъ. Въ Галичинѣ мавъ сторъ. Принѣсъ готôвкою на мѣсце 500 дол. Въ першôмъ роцѣ за пôзно було вже що орати. Сего року заоравъ 4 морги на пшеницю, 1 моргъ на жито, 1 моргъ на бульбы — вôдтакъ еще на капусту, горохъ, тютюнь и др. Купивъ волы за 55 дол. (величезнй волы), двѣ коровы за 56 дол., вôзъ 75 дол., плугъ 26 — кухня 16, цельта до мешканя въ лѣтѣ 10 дол., начинє кухонне 60 дол., начинє господарске 35 дол., двѣ ручницѣ 20 дол. и проживъ до теперь за привезеный грôшь. Поставивъ хату обширну, ставить теперь обширну и зъ добôрного матеріялу стайню, котра-бъ представляла вартôсть въ Галичинѣ 800 зр. Матеріялу до будôвлѣ навѣзъ въ зимѣ велику силу. Я бачивъ на его подвôрю смереку, котра мала въ обводѣ 4½ ярда, а все крôмъ працѣ нѣ одного цента не коштує. Фарма сего чоловѣка, майже цѣла покрыта лѣсомъ, отже потреба великои працѣ, щобъ вычистити еи. На тôй фармѣ бачивъ я красный смерековый лѣсокъ — недалеко ставокъ, въ котрôмъ вôнъ выстрѣлявъ велику силу дикихъ качокъ. Взагалѣ сей чоловѣкъ представляє великій матеріялъ, способный для Канады, а тымъ бôльше еще и для того, що умѣє по нѣмецки, тожь вже не дасть ся такъ дуже обшахровати. — На цѣлôй нашôй кольоніи есть 3 спôлковыхъ машинъ до кошеня сѣна и 4 жнивярки.

Климатъ въ Alberta, а взглядно въ околици Edmonton есть зовсѣмъ лагôдный. Зима минувшого року почалась около 10. жовтня. Мѣсяцѣ: падолистъ и грудень були острй. Морозы сильнѣйшй, якъ въ Галичинѣ. Около Рождества потеплѣло и була лагôдна зима, ажь до половины цвѣтня — въ тôмъ часѣ почалась весна, а 1. мая вже бачивъ-емъ зелененьку пшеницю. Въ лѣтѣ есть досыть горячо, дощи перепадають зъ часта. Въ 20. тыжняхъ дозрѣває збôже. Приморозки трафляють ся майже що року. Минувшого року бувъ першій приморозокъ 22. юлія, але вôнъ нѣчого збôжови не пошкодивъ. Другій приморозокъ бувъ 30. серпня, той вже пошкодивъ пшеници, котра еще була на пни. Скошенôй нѣчого не пошкодивъ. Приморожена пшениця зовсѣмъ надає ся на хлѣбъ, тôлько въ цѣнѣ вже низше стоить вôдъ приморожени. Були газды, котрй встигли зôбрати пшеницю передъ приморозкомъ.

Засѣвы. Найбôльше удає ся пшениця, прекрасна пшениця родить ся; дальше овесъ — бѣлый и чорный, ячмѣнь, жито (нашй люде допера зачали сѣяти), оркѣшь (голомша), бульбы великй, якихъ я нѣгде не бачивъ, горохъ, капуста, тютюнъ (нема контрабанды). Сѣно велике и солодке, можна косити всюды, де хто схоче.

Худоба расова, пасе ся цѣле лѣто по преріяхъ, навѣть до дому не вертає ажь въ пôзнôй осени. Мѣжь нашими русинами жіє Айришъ, котрый має колька сотъ штукъ худобы и она жіє дико по степахъ. Нашй люде купують у него дикй коровы по 30—40 дол. и якъ усвоять ихъ, мають прекраснй коровы. Худоба дуже скоро множить ся, телиця въ другôмъ роцѣ має вже телятко. Волы выховують ся величезнй, за 60 дол. можна дôстати прекраснй волы. Въ цѣлôй нашôй кольоніи можна раховати вже худобы на сотки. Годôвля худобы на велику скалю може нашимъ людямъ принести великй користи.

Выдатнôсть збôжа. Пересѣчно взявши, оденъ бушель збôжа выдає 18 бушлѣвъ. Я подавъ вже повысше кôлько у нашого чоловѣка вродило ся минувшого року збôжа.

(Дальше буде).

ГРЕЦКО-ТУРЕЦКА ВОЙНА

Заняте Турками грецкого мѣста Domokos.

Змѣна політики въ Россіи.

Конець войны.

Списокъ на житє грецкого короля.

Помимо того, що Греція була пôддала ся и просила европейскѝ державы о посередництво и хотяй европейскѝ державы нѣбы то „наказали" Турціи, щобъ перестала воювати, но гордый турецкій султанъ, ще пôдъюджуваный нѣмецкимъ „кайзеромь" Вільгельмомъ, не хотѣвъ пристати на закôнчене войны и хотѣвъ завоювати цѣлу Грецію. Для того выдавъ розказъ Едемови Паши, головному командантови войсъ турецкихъ, щобы той якъ найскорше занявъ грецке мѣсто Domokos, де была обшанцована грецка армія въ числѣ 35.000 мужа пôдъ командою наслѣдника трону князя Константина. Турки мали 50.000 регулярного войска и 35.000 резервы. — Турки припущали страшнѝ атаки до мѣста, но були кôлька разôвъ вôдпертѝ Греками. Наконець Греки видячи, що не порадять нѣчого три разы сильнѣйшому непріятелеви, опустили мѣсто и удали ся въ горы Othrys. — Россія, видячи що Турція за-далеко загналась, казала тайно маленькôй Болгаріи, щобы змобілізовала свои войска на турецку границю и тымъ способомъ нагнала Туркамъ страху. Царь зô своеи стороны наказавъ остро султанови, щобы сейчасъ давъ приказъ заперестати воювати. Султанъ настрашивъ ся дуже погрозôвъ царя и давъ розказъ своимъ командантамъ, щобы вывѣсили бѣлу хоруговъ на знакъ, що вôйна скôнчена. Теперь непріятельскѝ войска стоять спокôйно противъ себе и ждуть на дальшѝ розказы. Змѣна політики Россіи, котра до того часу була по сторонѣ Турціи, а теперь нагло перемѣнилась въ корысть Грекôвъ, настрашила дуже султана и его пріятеля Вільгельма, цѣсаря нѣмецкого. Гордѝ Нѣмцѣ, котрѝ кажуть, що не боять ся тôлько одного Бога, настрашили ся теперь погрозôвъ Россіи и поспускали носы. — Теперь ведуть ся переговоры мѣжь Турціею а Греціею, що до заключеня спокою. Турція хоче заняти и прилучити до своеи державы цѣлу Тессалію (грецку провінцію) и каже собѣ заплатити 30 міл. дол. военного вôдшкодованя. Европейскѝ державы знову не хотять позволити на тое, щобы Турція заняла Тессалію, бо боять ся, щобы тымъ не побудили другѝ балканскѝ краѣ до вôйны зъ Турціею. Зъ другои стороны знову Турція не схоче добровôльно выпустити зъ рукъ той край, котрый мае вже въ своихъ рукахъ и здае ся, що если европейскѝ державы не пристануть на тое, щобы Турки заняли Тессалію, то мусять ажь силою выгнати Туркôвъ зъ занятыхъ мѣстъ. Греція здала ся теперь на ласку и неласку Европы и чекае, що зъ того выйде.

Въ Атенахъ, столичнôмъ мѣстѣ Греціи, вôдкрыла поліція списокъ революціонистôвъ, котрѝ мали намѣръ убити грецкого короля. — Кôлька осôбъ вже арештовано и осаджено въ „Ивановой хатѣ".

НОВИНКИ.

— Повѣдомляемо всѣхъ Америк. Русинôвъ, що незадовго вышлемо до краю всѣ грошѣ узбиранѝ на сироты по убитыхъ галицкихъ выборцяхъ. Въ котрôмъ плейзѣ мають охоту (а повиннѝ еи мати) де-що дати, найже-жь спѣшать ся зъ колектою.

До того часу вплынуло до редакціи „Свободы" на высше згадану цѣль 179 дол. 75 цнт., а зложили тѝ грошѣ:

Русины въ	Mt. Carmel	$28.10
„ „	Shamokin	89.50
„ „	S.S. Pittsburg	14.10
„ „	Jersey City	18.05
„ „	Yonkers	20.00
„ „	Canada	10.00
Разомъ . . .		$179.75

Всѣмъ тымъ щедрымъ жертводателямъ складае редакція сердечне Спаси Богъ. Хоть робота у насъ иде слабо, та пôсля тыхъ складокъ видко, що нашѝ Амер. Русины умѣють оцѣнити пожертоване ся галицкихъ хлопôвъ въ оборонѣ рускихъ правъ. — Жаль лишь, що и иншѝ рускѝ кольоніи не пôйшли за примѣромъ высше згаданыхъ парафій и не збирали у себе центôвъ.

— Якъ доносять кравѝ газеты; на душпастырство до галицко-рускихъ емігрантôвъ въ Бразиліи мае удати ся о. Сильвестеръ Кизима; монахъ чина св. Василія Вел. Латинскѝ епископы въ Бразиліи страшно ненавидять нашь обрядъ и на силу хотѣли бы поперетягати нашихъ людей на лат. обрядъ. Дотеперѣшный одинокій тамъ священникъ о. Н. Роздольскій занѣмѣвъ, мовь у ротъ воды набравъ, та хочь бы словечкомъ вôдозвавъ ся про тамошнѝ вôдносины нашихъ людей! Чи зажовъ собѣ гарно и махнувъ на все рукою, чи може безсильный супротивъ польскои агітаціи — Господь святый его знае.

— Оденъ французкій економістъ обчисливъ кôлько бы коштувала будуча европейска вôйна, еслибъ на удержане кождого жовнѣра потреба выдати денно 3 франки. Дочисляючи до того выдатки на набоѣ, конѣ и т. д. выходить, що кожда зъ 6 воюючихъ державъ выдала бы 276 міл. франкôвъ. Другорядни и дрôбнѝ державы не вчисляють ся тутъ, а якъ бы и ихъ выдатки долучити, то тота сума пôднесе ся до 32 міл. денно. Если вôйна потревала бы цѣлый мѣсяць, а въ нѣй возьме участь лишь половина всѣхъ военныхъ силъ — выдатки зростуть на 10 міліярдôвъ фран.

— Администрація великого Ню Йорку буде така: Для лекшои управы цѣле мѣсто буде подѣлене на 5 мѣсточокъ, а тѝ знову на 10 повѣтôвъ, дистриктôвъ. Бурмістра, котрый дôстане $15,000 рôчнои пенсіи, будуть выбирати на 4 роки. Контрольора буде выбирати самъ людъ, а всѣхъ прочихъ урядникôвъ именуе президентъ мѣста. Поліція буде одна, управа котрои буде спочивати въ головѣ чотырохъ людей. — Публичнѝ роботы будуть выконувати ся бюромъ достарчуваня воды, каналовымъ, мостовымъ и дороговымъ. Мѣйска рада буде складатись зъ двохъ палатъ. „Великій Ню Йоркъ" есть 32 миль довгій, 16 миль широкій а мае 3,400,000 мешканцѣвъ. По Льондонѣ есть найбôльшимъ мѣстомъ на свѣтѣ.

Кôлько въ Америцѣ мордôвъ, збродень?

Пôсля Чікаґскои газеты „Tribune", котра занимаесь збиранемъ датъ въ той мѣрѣ, въ р. 1889 було 3567 мордôвъ и розбоѣвъ; 4290 въ р. 1890; 5906 въ р. 1891, а 6892 въ р. 1892. Въ тыхъ чотырохъ лѣтахъ населене Спол. Державъ выносило пересѣчно 65 міліонôвъ, отже зъ каждыхъ 9,700 мешканцѣвъ оденъ мôгъ сподѣвати ся своеи смерти черезъ замордоване. Найцѣкавшимъ есть то, що кара смерти мае дуже малый вплывъ вôдстрашаючій, бо якъ показуесь зъ факту, що въ тыхъ Станахъ, де найбôльше людей лінчовано и повѣшано, найбôльше було мордôвъ. — И самоубійствъ есть богато. 2224 було въ р. 1890; 3331 въ р. 1891; 3360 въ р. 1892. Зъ рокôвъ 1893, 94, 95 и 96 не скôнчена ще статистика. Мордôвъ и самоубійстъ було певно бôльше якъ попередно, бо въ тыхъ рокахъ бувъ загальный застôй, недостатокъ, безроботе.

— Хтобы зъ нашихъ Русинôвъ чи то въ Сполученыхъ Штатахъ, Канадѣ чи Бразиліи хотѣвъ знати, що въ старôмъ краю дѣе ся и якъ тамъ нашѝ люде рухають ся, можемо имъ поручити записати собѣ ось тѝ газеты хлопскѝ: 1) „Свобода", ринокъ ч. 10 у Львовѣ, коштуе 2 зл. а. в. на рôкъ. 2) „Громадскій Голосъ", ул. Крижова ч. 12. у Львовѣ (2 разы на мѣсяць) коштуе рôчно 1 зл. 50 кр. 3) „Наука" въ Коломыѝ. Въ Чернôвцяхъ на Буковинѣ дуже добра нова часопись „Праця", ул. Петровича ч. 2., коштуе 2 зл.

Адресувати: Europe — Austria — Galicia — Lemberg (Львôвъ) — або Bukowina — Czernowitz (Чернôвцѣ) и подати назву газеты.

Дуже добрѝ рады господарскѝ и ремѣсничѝ подае газета: „Добрѝ Рады" въ Рогôзнôй почта Садагура на Буковинѣ. — Про нашу американску газету „Свободу" вже и не згадуемо. Вы всѣ превѣнь знаете, що адресъ еи такій:

„Svoboda"
P. O. Box 13. — Mt. Carmel, Pa.

Кождый Русинъ въ Америцѣ повиненъ еи мати.

— Такихъ лихихъ часôвъ на роботу, якъ теперь, люде вже давно не памятають. Наслѣдкомъ браку роботы а затѣмъ и грошей у робôтникôвъ, зовсѣмъ природно, йде лихо бізнесѣстамъ и банкерамъ. Отъ послѣдными часами нема такого дня, въ котрôмъ бы не збанкротувавъ якій банкъ. Якъ робôтникови лихо — бѣда всѣмъ. И коли тотѝ добрѝ часы настануть, Господь святый знае! Люде потѣшають ся, що ось вже на того першого робота пôде повною силою, а воно вже не одного першого минуло, а лѣпшихъ часôвъ якъ нема такъ нема.

— Дня 25, 26 и 27 мая вôдбувае ся конвенція „Соединенія" въ Braddock, Pa.

— Недавно вôдбула ся въ Wilkes Barre, Pa. конвенція „Народного Слогацкого Сполку", котрого предсѣдателемъ Ровнянекъ. — Товариство се взросло въ послѣднôмъ роцѣ о 3 тысячи членôвъ. Въ касѣ мають 20 тысячь дол. а вôдъ заложеня товариства ажь доси выплачено 500 тысячь посмертного.

Гей, гей! Коли то нашь „Союзъ" до такого дôйде?

Пôдземнѝ люди

О трійцять миль вôдъ Парижа, въ департаментѣ Леръ мешкають пôдъ землею люди, здаесь ще вôдъ часôвъ середновѣчныхъ. Є то племя зовсѣмъ вôдрубне, непôдчинене жаднымъ правамъ французскои республики: сидять у себе пôдъ землею — тожь полишають ихъ цѣлковито въ супокою. Подорожнѝ, котрѝ навѣщали тѝ пôдземнѝ норы, оповѣдають, що такои якъ тамъ нужды, не стрѣчали навѣть въ Суданѣ або въ Китаю. Жителѣ тыхъ пôдземель нечисленнѝ: сотка ледво. Мешкають тамъ зъ дѣда прадѣда и є знанѝ добре въ околици. Давнѣйше, якъ поблизкѝ узгôря були покрытѝ винными корчами, инакше вело ся пôдземнымъ жителямъ: вытискали вино и вымѣнювали его на товары. Нынѣ винницѣ опустѣли, жителѣ попали въ страшну нужду и здичѣли. Вже майже цѣле столѣте жіе цѣле племя оттакъ зъ воздуха. Не працюе зовсѣмъ и не посѣдае жадныхъ средствъ удержаня, житє кождого є правдивою загадкою. Сплять на сухôмъ листю, варять въ коробкахъ вôдъ консервôвъ, призбираныхъ на смѣтникахъ. Мала тôлько часть жителѣвъ вбирае ся въ лахманы: майже всѣ ходять въ одягахъ — Адама. Очевидно, що до давныхъ жителѣвъ прибувають часомъ новѝ: доволѣ тамъ типôвъ, якѝ стрѣчае ся тôлько по вязницяхъ. Пôдземники жіють въ станѣ цѣлковитого упадку и фізичного и морального. Жіють житемъ дикимъ, а морально стоять безъ порôвнаня низше чимъ найдикшѝ племена. Нема тамъ подружій; цѣле племя є неначе однымъ подружемъ, бо женщины уважають ся за спôльну власнôсть. И то, всьо при кôнци XIX вѣку бѣля Парижа!

Справы робôтничѝ.

— День 1. мая, свято робôтникôвъ, перейшовъ въ Ню Йорку, мѣсци найбôльшого вызыску, спокôйно. Вôдбувъ ся лишь походъ, въ котрôмъ брало участь надъ 20,000 люда. Замѣчательно то, що въ тôмъ походѣ брало удѣлъ надъ 1,000 женъ.

— Въ Чікаґо есть 40,000 робôтникôвъ колѣйовыхъ.

— Въ Спол. Державахъ працюе 365,000 гôрнякôвъ-майнерôвъ.

— Камѣнярѣ въ South Bend, Ind. выграли страйкъ.

— Шевцѣ въ Marbon, Mass. застрайковали о пôдвысшене платнѣ.

— Въ Fayette City, Pa., застрайкували майнеры, бо компанія не тримаесь контракту. Справа цѣкава. Недавно тому заключила та компанія зъ своими робôтниками угоду на протягъ одного року, що буде ся имъ платити по $1. Але не минуло навѣть 1½ тыждня по пôдписаню тои угоды якъ компанія оголосила платню на 90 цнт. Розумѣе ся зъ того повставъ страйкъ. Тогды сказали компанисты, що навѣть 90 цнт. не дадуть, лишь 80 цнт. Скликали мітинґъ и на смѣхъ всѣмъ людямъ, американцѣ згодились на 80 цнт. Славяньскѝ робôтники: Русины, Словаки, Поляки не хотѣли анѣ чути о тôмъ и забрали ся зъ тои мѣсцевости де-инде хлѣба шукати, а американцѣ приняли 80 цнт. платнѣ. А потôмъ Енкесы будуть кричати и домагатись навѣть ограниченя имиграціи, бо славяньскѝ робôтники псують имъ роботу!

— Въ Спол. Державахъ є 9 міліонôвъ фармерôвъ.

— Мосяжники въ Pandusky, O., выграли страйкъ о пôдвысшене платнѣ.

— Въ Англіи заносить ся на великій страйкъ будовничихъ корабельныхъ.

— Ковалѣ въ St. Louis застрайковали були, жадаючи менше годинъ працѣ денно, а хлѣбодавцѣ спровадили собѣ були робôтникôвъ зъ Чікаґо.

— Мулярѣ въ Ню Йорку жадають 55 цнт. за годину працѣ; до теперь дôставали лишь 50 цнт.

— Въ Cleveland вôдбула ся конвенція пекарôвъ, на котрôй явило ся 130 уній. Въ домѣ Пенсильвеньскои леґіслятуры принято проектъ, котрый скорочуе пекарамъ день працѣ на 8 годинъ, забороняе робити въ недѣлю и наказуе строгу чистоту и вентиляцію въ пекарняхъ. Щобъ то остало ся правомъ, треба ще потвердженя Сенату.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

Учитель при науцѣ погляду пытае ученика:

„Що находить ся на моѣй твари лишь разъ?

Ученикъ: — Нôсъ.

Учитель: „Що находить ся два разы ?"

Учен. — Око.

Учит. „А чого на моѣй головѣ дуже богато ?"

Учен. — В.....ей!

ЗЛОБА.

А. Скажѣть менѣ, чому мои дѣти, а маю ихъ одинайцятеро, такъ лихо поступають въ науцѣ?

Б. Гмъ. Коли роздѣлити тоту крихôтку розуму родичѣвъ на одинайцятеро, то кождому зъ нихъ дуже мало дôстане ся.

Жѣнка: Що? Пяницьо якійсь, то о третôй годинѣ зъ рана вертаешь до хаты?

Мужь: Де тамъ о третôй, я вже зо двѣ годины лежавъ на сходахъ.

НЕ ДОГАДАВЪ СЯ.

— Въ кôлькохъ дняхъ сотворивъ Господь Богъ свѣтъ? — спытавъ деканъ хлопця пôдчасъ визитаціи шкôльнои.

— Въ шестьохъ дняхъ — вôдповѣвъ хлопець.

— А кого сотворивъ на остатокъ ?

Хлопець мовчить. Учитель хотячи помогчи ему показуе зза плечей декановыхъ на себе, чимъ хстѣвъ сказати, що на остатокъ сотворивъ Господь Богъ чоловѣка. Въ тôмъ хитро вôдзываесь хлопець: — На остатокъ сотворивъ Господь Богъ нашого пана професора.

ПОБЛАГОСЛОВИВЪ.

Не бувъ-бымъ навѣть подумавъ,
Що Панъ Богъ мя такъ любить.
Та-жь я грѣшникъ, и всьо
А прецѣнь мя такъ голубить.
Теперь, коли вже „бузько" прилетѣвъ,
Жду на одно лишь свое.
А ту, чортъ же бы Васъ братя вхопивъ,
Принѣсъ ми ихъ ажь трое...

ДЕ ЗНАХОДИТЬ СЯ?

Хто бы знавъ де обертае ся мôй братъ Иванъ Хомикъ, сынъ Василя, котрый передъ трема роками прибувъ до Америки и доси не давъ о собѣ жаднои вѣсти, най дасть знати до мене пôдъ адресою:

Michael Homik
P. O. Box 110. — JEANESVILLE, PA.
Luzer. Co.

Де-що цѣкавого.

— Въ Америцѣ выробляе ся рôчно 7 міліоновъ байсикльвъ, котрі роспродують ся на цѣлый свѣтъ.

— Найсильнѣйшій конѣ выховують ся въ Миннесотѣ и Манитобѣ. Вытримають остру зиму и надзычайно сильні.

— Великій Ню Йоркъ мае теперь 3,500,000 мешканцѣвъ. Вартôсть его выносить 2 міліарды 307 міліонôвъ 91 тысячь, а довги 216 міліон. Есть тамъ 112 гостинниць, безъ готелѣвъ; 1000 церковъ, 54 театрôвъ, до школъ ходить 300,000 дѣтей а учить ихъ 7200 учителѣвъ.

— Въ Nasville, Tenn. вôдбувaсь теперь краєва выстава. Есть тамъ одна тополя груба въ перекрою 10 стôпъ а кора на нѣй 6—8 цалѣвъ. Маштъ на котрôмъ повѣвае американьска хоруговъ есть 300 стôпъ высокій.

— Напишѣть що до „Свободы“ за свôй плейзъ.

— За одну секунду може ластôвка перелетѣти 290 стôпъ.

— Цукру найбôльше уживають въ Англіи а пôтомъ въ Америцѣ. Американе дуже любять солодкѣ рѣчи.

— Въ минувшôмъ роцѣ поставлено въ Америцѣ бôльше якъ оденъ міліонъ домôвъ.

— Почту зъ Sullivan до Simpson въ станѣ Міннесота, носивъ бôльше якъ рôкъ оденъ песъ.

— Органы въ одномъ костелѣ въ С. Франциско важать 10,000 фунтôвъ а мають 5000 пищалокъ.

— Въ Европѣ на одну квадратову милю припадае 95 людей, въ Азіи 48, въ Африцѣ 15, въ Америцѣ 8, въ Австраліи 1 чоловѣкъ. Богато ще есть мѣсця для людей на тôй земници.

— Страшною смертію померъ оденъ жидокъ въ Чікаго, Абрумко Фінкельштайнъ. Панѣ Спіро мешкаюча въ его домѣ мала въ шафѣ схованыхъ $500, котрыхъ стерѣгъ вывченый британъ. Коли одною ночи загоствивъ до неи замаскованый мущина и зажадавъ грошей, старушка мовчки вказала на шафу, въ котрôй крыли ся грошѣ. Розбôйникъ почавъ шукати, пôдчасъ чого она замкнула го въ шафѣ и дала знати поліціи. Та отворивши дверѣ шафы знайшла розбôйника неживымъ, загрызеного британомъ. Тымъ замаскованымъ мущиною бувъ власне тôй жидъ, властитель дому. — Та запишѣть собѣ „Свободу“!

— Недавно тому вмерла въ St. Lonis, Mo. негерка, що мала 123 лѣтъ.

ПАМЯТАЙ НА ТÏ РѢЧИ.

— Знай пановати надъ твоимъ языкомъ, характеромъ и дѣлами.

— Стережи ся лѣнивства, обмовы и фалшу.

— Брыдь ся пôдлотою и невдячностію.

— Николи не думай лишь о собѣ.

— Чужихъ листôвъ не читай.

— Три рѣчи мають вартôсть: часъ, здорове и грôшь.

— Люби: честь и правду.

— Якъ кажуть: молись, учись, трезвись, до „Р. Н. Союза“ запишись — ну, але и „Свободу“ читай конче.

Купуйте книжки!

Въ редакціи „Свободы“ можна достати слѣдуючі книжки:

Якъ чортъ заслуживъ кусника хлѣба. Цѣна 10 цнт

Образки зъ Америки написавъ Бузько.

Цѣна .... **10 цнт.**

Народный рухъ Австро-Угорскихъ Руснакôвъ Ч. I. написавъ М. Павликъ.

Цѣна .... **15 цнт.**

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. Геренчака и Ф. Михальского.

въ **Jersey City, N. J. 38 Green Str.**

Кождый Руснакъ иду́чій зъ краю, чи до кр ю. або мавочій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи околици, повиненъ вступити до того готелю, бо:

Тутъ достане найздоровшій и найтаншій напитки всякого рода.

Достане нôчлѣгъ таный, чистенькій и безпечный.

Помежъ з того готелю лишь пару крокôвъ до пенсильванійского, лігайского и центральского діпа, а также діпа зьôдки отправлять розходять ся по цѣлôмъ мѣстѣ и околици, якъ Newark, Bayonne и т. д.

Феры до Ню Йорку и Бруклина также пôдъ носомъ.

Въ тôмъ готелю порадять вамъ безплатно, де тану шіфкарту купити, а если не знаете, то запровадять васъ охотно на діпо, або на шифу, та взагалѣ дадуть всяку добру раду.

Въ готелю тôмъ е также прекрасна галя на мітинги, забавы и весѣля.

РУСКІЙ ГОТЕЛЬ!

Семанъ Митренко,

въ OLYPHANT, PA. на River Str. въ домѣ Д. Свалы мае порядный готель

Можна достати тамъ кождого часу свѣжі, добрі и здоровi напитки, якъ пиво, вино, віску, темперъ и пр.

Родимцѣ — зайдѣть, то переконаетесь.

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкарь. Довголѣтня практика дала ему способность стати добрымъ лѣкаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае также свою власну аптику, въ котрôй выробляють ся дуже добрі и помѣчні лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литевски, по польски и по англійски. — На цѣлôй околици знають добре Шлюпаса!

S. H. McConnell

ПРЕДПРІЄМЦЯ ПОХОРОНÔВЪ.

128 OAK Str.
Mt. Carmel, Pa.

Продае трумны, вынаймае керичи на похороны, хрестины, весѣля и т. и. по дуже низкихъ цѣнахъ.

Русины! Въ потребѣ удавайте ся лишь до него, бо вôнъ есть солідньмъ чоловѣкомъ и не здирае васъ.

HENRY FREY

PHOTOGRAPHER
421 Lackawanna Ave.
Scranton, Pa.

Хочешь мати красну фотографію. вѣрный портретъ. зайди до того фотографа. Вертаешь зъ службу зайди зъ жѣнкою до него. дай ся здняти, а будешь мати на цѣле житє памятку. Маешь ладну дитину дай фотографовати у него, а будешь мати красный образъ. Єсть у Васъ братство. най зайде до того фотографа въ вôнъ зробить фотографію и портреты. які хочете. — У него рôжнородни фотографіи и портреты можна замовити и то по дуже умѣркованôй цѣнѣ. — За роботу гварантує.

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРІЄМЦЯ ПОХОРОНÔВЪ.

Вынаймае также керичи на похороны, хрестины и весѣля по дуже низкихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA.

Удавайте ся въ потребѣ до него.

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— И —
готельничій.
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.

Недалеко рускои плебаніи.

S. MATULYS

125—127 OAK Str.
MT. CARMEL, PA.

Продае меблѣ (гратя) по зниженыхъ цѣнахъ.

Столы, котрі перше продавалисмо по $6.00 теперь лишь $4.25.

Кресла, котрі перше були по 65 цт. — теперь 35 цт. Лôжка, котрі перше продавалисмо по $3.50 — теперь лишь $2.00.

Матерацы, котрі перше були по продаваній по $5.00 — теперь продаемо по $2.25. Пецы, котрі перше продавалисмо по $20.00 — теперь продаемо лишь по 11.00.

И всякій другій мебель потрѣбный до газдуу продаемо по дуже низкихъ цѣнахъ. Зайдѣть, а переконаете ся.

HOTEL

HETMAN CHMIELNICKI.
Alexy Halaburda
Mt. CARMEL, PA.

Коло лігайского діпа есть рускій готель, одинокій на цѣле мѣсто рускій готель. Чистенько тамъ, всякій напои, якъ віска, пиво, румъ, темперъ дуже добрі и здоровi. Хто хоче переночувати, знайде тамъ чисте лôжко и чемну услугу.

Ану Русины! Чижъ будете все ходити по чужихъ людяхъ и за свои грошѣ по кутахъ стояти?

Иванъ Глова.

JOHN GLOWA

(POSTMASTER)

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCESIOR.

Всякі потрѣбні рѣчи до житя, якъ также убраня майнорскі и звычайні можна купити.

Посылае также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, таньо и беспечно.

Продае шіфкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного предсѣдателя „Союза“.

LAUER BREWING CO.

въ **READING**, PA

ЗАЛОЖЕНЫЙ **1866** року. — Вырабляе 25.000 бочокъ мѣсячно.

Пиво одного зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Pennsylvenia „LAUER BREWING CO.“ есть вôльне вôдъ всякихъ примѣшокъ, и для того есть найздоровшимъ. Завсѣгды однои и тои самои доброты и пріємного смаку и есть спорожане пôдъ зарядомъ одного зъ найздôбнѣйшихъ и досвѣдченыхъ пивоварôвъ.

Вырабляе въ найлѣпшôмъ гатунку Porter and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout and Porter in Vaults.

Сальонѣсты и привагні родины повинні замавляти пиво лишень въ броварѣ:

LAUER BREWING CO.
READING, PA.

Хто хоче справити яку офѣру до свои церкви нехай ся зверне до найсолѣднійшого и найлѣпшого

Руского товариства для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ въ Самборѣ.

ТОВАРИСТВО СЕ МАЕ У СЕБЕ НА СКЛАДѢ:

наплечники, стихари, поясы, обрусы, илитоны, фелоны, епитрахилѣ, образы, плащаницѣ, чаши, лѣхтарѣ, хресты, хоругвы, книги церковні и взагалѣ всякі рѣчи потрѣбні до ужитку церковного.

ЯКЪ НАЙДЕШЕВШИ ЦѢНЫ.

При замовленяхъ на бôльше якъ 100 зл. а. в. вôдповѣдный опустъ (рабатъ).

Всѣ рѣчи выкôнчені стисло пôсля приписôвъ гр. кат. обряду. Товаръ приходить на мѣсце призначеня найдальше за мѣсяць вôдъ часу замовленя.

Товаръ высылаесь лишь за попереднымъ присланемъ належитости, або за послѣплатою (C. O. D.).

Адресуйте такъ:

„Товариство для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ“ въ Самборѣ,
AUSTRIA, GALICIA.

Одинока руска бучерня на цѣле мѣсто на Second str. на противъ друкарнѣ „Свободы“

Ю. Щипчика и Г. Трохановского.

въ Mt. Carmel, Pa

Въ каждôй хвили свѣже мясо всякого рода. И волове и телячe и вепрове. Ану газдинѣ не волочѣть ся по чужихъ — маете своихъ!

Wanted—An Idea Who can think of some simple thing to patent? Protect your ideas; they may bring you wealth. Write JOHN WEDDERBURN & CO., Patent Attorneys, Washington, D. C., for their $1,800 prize offer and list of two hundred inventions wanted.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ШТОРЪ

въ
ОЛИФАНТѢ ПА

Пôдъ зарядомъ
ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА

Звѣстного руского патріоты.

Есть се найлучше заосмотреный зô всѣхъ шторôвъ во всѣ потрѣбні товары и всякого рода по якъ найтаньшôй цѣнѣ.

Каждый тамошный Русинъ уважаючи себе правдивымъ и щирымъ патріотомъ, най спѣшить до свого руского штору. Особенно нашѣ газдинѣ най йдуть громадно!

На що Юськôвъ, Шмулѣвъ спомагати? Идѣть до свого.

Читайте и уважайте.

Стань и огляни всѣ возы для бучерôвъ, гросерникôвъ, голсельникôвъ (до розвоженя пива) и розличні другі, роблені зъ найлѣпшого матеріялу и найлѣпшои роботы.

Головне ковальство!

Спеціяльно выробляють ся желѣзні плоты, и обгородженя надгробникôвъ.

J. B. Zimmerman

Cor. Independence and Market str.
SHAMOKIN, PA.

M. ROTHSCHILD,

642 E. Sunbury St.
ШАМОКИНЪ, ПА.

Великій складъ всякого рода убрань, для старшихъ и для дѣтей. Капелюхи, шапки и всякі другі рѣчи того рода въ найлѣпшôмъ гатунку, въ низкихъ цѣнахъ.

Ike Goldschmidt

Clothier, Tailor & Hatter
25 & 27 N. Oak str.
Mt. CARMEL, PA.

— Заложеный 1880 р. —

Рôжного рода найлѣпші убраня по дешевыхъ цѣнахъ.

Посылае грошѣ до Европы на money order, або черезъ найлѣпші банки.

Мае агенцію найлѣпшихъ компаній ассекурацiйныхъ и полагоджуе ассекурацiи вôдъ огню и на житє по дешевыхъ цѣнахъ.

Его довголѣтня честна праця, говорить сама за него.

Dr. F. J. Meek

Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ
Cor. Shamokin and Chesnut str.

Одинокій лѣкарь, славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всякі хоробы совѣстно и въ короткôмъ часѣ. Особливо незрôвнаный лѣкарь въ справахъ положничихъ. Говорить по англійски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, нашимъ Руснакамъ.

Dr. **I. GOODMAN**
Physician and Surgeon
Office: Mt. Carmel Avenue,
Opposite Mt. Carmel House
Mt. CARMEL, PA.

Лѣчить всякі хоробы добре и таньо. Може розмовити ся по руски, по польски и по словенски.

R. H. Morgan

9 W. Centre St.
SHENANDOAH, Pa.

Вырабляе фаны, пасы, шапки и вôдзнаки для Братствъ. Пишѣть по цѣнники и по пробу.

Гавріилъ Малнякъ

Гуртовный складъ
(Wholsale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найлѣпшого гатунку

Братя! замовляйте у свого!

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ.

✳ **TROMETTERS'** ✳
(Трометеръ)
Cor. Rock & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank.

Снѣданя, Обѣды, Вечери.

Въ кождомъ часѣ можна достати такъ горячій якъ и зимні перекуски. Потравы прилагоджені на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга пильна и солідна.

Особнѣ покоѣ для родинъ. — Найлучші вина, пива, лікеры, віски и всѣ можливі напитки. Цѣна дуже мала.

Препоручае ся всѣмъ сю реставрацію, а передовсѣмъ приѣзднымъ.

Пишучій сей адвертайсментъ ручить за Трометтера.

Руска бучерня

Russian Meat Market
OLYPHANT, PA.
КУЗЬМЫ СВАЛЫ.

Свѣже, добре, тане мясо всякого рода. Розвозить въ часъ и пунктуально.

Якъ хто вже прозрѣвъ, якъ хто хоче назвати ся чоловѣкомъ, най покине вже разъ жидôвъ, а най удасть ся до нашого честного чоловѣка

Кузьмы Свалы
въ ОЛИФАНТѢ.

Юліянъ Копыстяньскій

(JULIAN KOPYSCIANSKI)
420 W. Pine st.
ШАМОКІНЪ, ПА.

Первоорядный сальонъ рускій. — Найлучші напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки досконалі, цигара дуже добрі.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

O. Murdza & Bro's

46. Second st.
MT. CARMEL, PA.
О. МУРДЗА и БРАТЪ.

Сторъ заосмотреный въ найлѣпші товары, спроваджованій вôросты зъ найперших фабрикъ. — Майже всѣхъ Руснакôвъ въ Mt. Carmel заосмотрие въ живность. Продае также одинъ майнерскі и посылае грошѣ до старого краю таньо, точно, скоро и беспечно.

Свôй до свого — а до чужого не пхай ся. Жидôвъ оминайте зъ далека!

Молись, трудись, учись, до „СОЮЗА“ запишись, до читальнѣ ходи, Бога въ сердцю май, ближнього люби, церковь посѣщай, „СВОБОДУ“ читай, Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся. Въ льотерію не грайте, тôлько грôшь щадѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому“, ану скиньтесь по центови. Се не забувайте! . . . . Буде зъ васъ.